

Programförklaring för

Kulturmötesgruppen

Det är kunskapsmålet och de frågor som ställs som är det centrala i dokumentationen av kulturmöten.

Sverige har förändrats under efterkrigstiden genom ökad internationalisering och globalisering. I spåren av detta har kontakter med omvärlden ökat genom migration, resande, handel och media. Det går att hävda att Sverige alltid varit ett mångkulturellt samhälle men att denna mångkulturalitet tagit sig olika uttryck under skilda historiska epoker. I dagens Sverige lever ca 1 miljon människor som är födda utanför landet, vilket bl.a. medfört att Sverige präglas av invandring och kulturella inflytanden från olika delar av världen. Mångkulturaliteten är inte bara resultatet av sentida migration. Det finns sedan lång tid en etnisk, kulturell och språklig mångfald inom Sveriges geografiska gränser. Den bekräftades genom Sveriges anslutning till Europarådets konventioner om minoritetsspråk och skydd av nationella minoriteter år 2000. Därigenom erkände Sverige fem nationella minoriteter och deras språk: samer, romer/resande, judar, sverigefinnar och tornedalingar.

Kulturpolitik - demokratisk fördjupning

Den kulturpolitiska dimensionen för Samdok och samtidsdokumentation vid svenska museer handlar om att migration och kulturmöten är en oupplöslig del av Sveriges kulturhistoria och samhällsliv och ska behandlas som sådan av varje förvaltare av kulturarvet. Den svenska nationella kulturpolitiken har tydliga mål formulerade kring demokratisk fördjupning av kultursektorns uppgifter. Vi tolkar detta som att samtidsdokumentationer ska leda till en ökad rättvisa, jämlikhet och representation vad gäller val av berättelser, frågeställningar och fält.

Kulturmötesgruppens utgångspunkt - teori

Ett samhälle som präglas av en ökad grad av komplexitet och mångkulturalitet ställer museer inför uppgiften att se över perspektiv, presentationer och verksamhetsinriktning. Kulturmötesgruppen arbetar med frågor som har kopplingar till migration, etnicitet, ursprung, religion och språk. Denna fokusering innefattar att de dokumentationer som genomförs även väger in maktfaktorer som klass, genus, och generation.

Kulturmötesperspektivet utgår även från en dynamisk och processinriktad samhälls- och kultursyn och en performativ aspekt där görande och handlande betonas mera än varande. Kulturmötesperspektivet är dialogiskt och integrativt och det centrala är således att studera mötet: vilka och vad som möts, vad som händer i mötet, var mötet äger rum och vilka gränser som sätts för mötet.

Genom att inrikta studier på processer som skapar och omskapar vårt gemensamma kulturarv kan kulturmötesstudier bidra till viktig samtidsförståelse där uttryck relaterade till invandrare, svenskar, individer, grupper, institutioner och olika myndigheter lika intressanta. Att studera kulturmöten innebär nästan alltid en fokusering på skillnader. När blir skillnader betydelsefulla och problematiska och när är de det inte, är en annan viktig frågeställning i varje dokumentation.

Möten mellan individer måste alltid utgå från en kulturrelativistisk grundsyn, som ett värde i sig. Denna syn kompletteras med etiska och demokratiska perspektiv som gör det möjligt för oss alla att hantera kunskap om olika kulturella och religiösa världar och värdesystem. Utan etiskt grundade ställningstaganden riskerar vi att hamna i en till intet förpliktande kulturrelativism, åtföljd av idyllisering och vetenskaplig ytlighet rörande kulturell mångfald.

Kulturmötesgruppens syn på etnicitet och ursprung är konstruktivistiskt, vilket innebär att de inte betraktas som för alltid givna utan som något som används, skapas och omskapas i det sociala samspelet. Det kulturella och sociala kommuniceras alltid i konkreta situationer. Individer och grupper använder sig av kulturella begrepp och verktyg i syfte att forma identiteter. Syftet med de dokumentationer som ett kulturmötesperspektiv genererar är att fånga in rikt sammansatta bilder av den kulturella och sociala mångfald som migration givit upphov till i Sverige.

Kulturmötesgruppens roll i Samdok

Kulturmötesgruppens roll är att främja, ge råd och stöd för kulturmötesperspektivets tillämpning i Samdoks olika pooler och medlemsinstitutioner. Museer som ingår i gruppen bedriver egna projekt som diskuteras vid gruppens möten. Kulturmötesgruppen arbetar fortlöpande med att problematisera och utveckla kulturmötesperspektivet.

Programförklaringen antagen vid Kulturmötesgruppens möte den 19 oktober 2005.

Kulturmötesgruppens handlingsprogram 2005-2006 samt diskussioner under 1997 - 2003 om olika problem och möjligheter att arbeta med kulturell mångfald finns i särskilda dokument på Samdoks och Mångkulturellt centrum's hemsidor.

